

37761 - بیمار است و نمی‌تواند روزه شود

سوال

من روزه‌های قضای بسیاری از رمضان پیشین دارم که هنوز انجامش نداده‌ام و اکنون از مشکلی در معده رنج می‌برم و قادر به روزه نیستم و نمی‌دانم که آیا در آینده خواهم توانست روزه شوم یا خیر (زیرا ممکن است بیماری‌ام مزمن باشد). اکنون دربارهٔ رمضان گذشته و روزه‌های قبلی چکار کنم؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

از الله، پروردگار عرش بزرگ مسئلت داریم که شما را شفا دهد.

شما در این باره باید به سخن یک پزشک مورد اعتماد عمل کنید؛ اگر بیماری‌ای که از آن رنج می‌برید قابل مداواست باید پس از شفا یافتن روزهایی را که از رمضان کنونی و گذشته روزه نشده‌اید قضا کنید، به دلیل این سخن الله متعال که می‌فرماید:

وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ [بقره: ۱۸۵]

(و کسی که بیمار یا در سفر است [باید به شمارهٔ آن] تعدادی از روزهای دیگر [را روزه شود]).

و اگر این بیماری مُزْمِن بود و امید به شفایش نبود، باید به جای هر روزی که از این رمضان و رمضان‌های گذشته روزه نمی‌شوید به یک بینوا غذا دهید، زیرا الله تعالی می‌فرماید:

وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ [بقره: ۱۸۴]

(و بر کسانی که [روزه برایشان] طاقت فرساست کفاره‌ای است که خوراک دادن به بینوایی است).

ابن عباس می‌گوید: منظور پیرمرد و پیرزن کهن سال است که نمی‌توانند روزه بگیرند پس به جای هر روز به یک بینوا غذا

می دهند. به روایت بخاری (۴۵۰۵).

و بیماری که امید به شفایش نیست، حکمش همان حکم پیر کهن سال است.

ابن قدامه در «المغنی» (۴/۳۹۶) می گوید:

و بیماری که امید به درمانش نیست، روزه نمی گیرد و به جای هر روز یک نفر را غذا می دهد، زیرا وی در معنای پیر کهن سال است.

شیخ ابن عثیمین در «مجالس رمضان» (۳۲) می گوید:

ناتوانی که ناتوانی اش مستمر است و امید به از بین رفتن این ناتوانی را ندارد - مانند کهن سال و بیماری که بیماری اش امید شفا ندارد همانند کسی که سرطان دارد و مانند آن - روزه بر وی واجب نیست زیرا توانی اش را ندارد و الله تعالی می فرماید: **فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ** [تغابن: ۱۶] (پس تا جایی که می توانید از الله پروا بدارید) و می فرماید: **لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا** [بقره: ۲۸۶] (الله هیچ کس را جز به قدر توانش مکلف نمی سازد).

اما بر او واجب است که به جای هر روز به یک بینوا غذا دهد.

والله اعلم